

UNIDADE 1

Os números enteiros

Para expresarmos a posición dun obxecto respecto ao nivel do mar, estando por baixo da superficie, non abondarían os números naturais; precisaríamos os números negativos

Chamaremos números negativos aos que están por debaixo de cero, van precedidos dun signo menos e, xunto cos naturais, forman o conxunto dos números enteiros.

Xa que logo, os números enteiros están formados por:

Enteiros negativos: -5, -4, -3, -2, -1

Enteiros positivos: +1, +2, +3, +4, +5

Numero 0

Diremos que -8 e +8 son números opostos. O valor absoluto a dun número enteiro a é o natural que resulta de quitarlle o signo.

Representación e ordenación de números enteiros

Para podermos ordenar enteiros temos que os comparar, de igual xeito que faciamos con naturais $a < b$ sempre que a estea a esquerda de b na recta numérica.

Actividades propostas

1-Escribe o oposto de cada un dos seguintes números:

a) +13   b) -21   c) +1   d) 0   e) -8

2-Ordene de maior a menor.

a) +4, 0, +5, +9, +8, +2.

b) -5, -3, 0, -1, -10, -2

As fraccións e os decimais

Relacións entre fraccións e decimais

Os números decimais teñen dúas partes separadas por unha coma: Ex 1,43.

1(parte enteira).

43(parte decimal)

Ao acharmos o cociente entre numerador e denominador dunha fracción, se a división non é exacta, obtemos un número decimal. Este pode ser de distintos tipos.

1-Números decimais exactos

Son aqueles que teñen un número finito de decimais.

Ex:0,8 número decimal exacto

2-Números decimais periódicos

Están formados por un número ilimitado de cifras decimais

Ex: 1,06666

Chamarémolles período ás cifras que se repiten indefinidamente.

Periódico puro: a súa parte decimal é toda periódica.

Periódico mixto: a súa parte decimal está formada por unha parte periódica e outra non periódica.

Para comparar fraccións tamén podemos pasala a forma decimal, e despois comparar os decimais equivalentes.

Ordenación de números decimais. Redondeo dun número decimal

De dous números decimais, é maior o que teña a maior parte enteira. Se ambas son iguais, é maior o que teña a maior cifra das décimas; se seguen a ser iguais, o que teña maior a cifra das centésimas, etc. Tamén se poden comparar os números decimais representándoos na recta graduada.

Para redondear un número decimal seguiremos estas pautas:

➤ $7,3=7$

➤ $7,36=7,4$

➤ $7,365=7,37$

Operacións con fraccións

Suma e resta de fraccións

- Co mesmo denominador

A suma ou a resta de fraccións co mesmo denominador é outra fracción que ten o mesmo denominador, e o numerador é a suma ou resta dos numeradores.

Ex: $16/36 + 12/36 = 28/36$ Sempre debemos simplificar o resultado $28:4/36:4 = 7/9$

Ex: $16/36 - 12/36 = 4/36$ Sempre debemos simplificar o resultado $4:4/36:4 = 1/9$

- Con distinto denominador

A suma ou a resta de fraccións con distinto denominador só é posible se antes as expresamos con denominador común, para o teremos que buscar fraccións equivalentes, que teñan o mesmo denominador.

Ex: $1/2 + 1/3$ 1º) descón os denominadores

2º) calcular o m.c.m

3º) Se fai a operación

m.c.m = $2 \cdot 3 = 6$ $3/6 + 2/6 = 5/6$

Multiplicación e división de fraccións

- **produto de fraccións** é outra fracción que ten, por numerador o produto dos numeradores, e por denominador o produto dos denominadores.

Ex: $3/4 \cdot 5/7 = 3 \cdot 5 / 4 \cdot 7 = 15/28$

- **cociente de fraccións** é outra fraccións que se obtén ó multiplicar os numeradores e denominadores en cruz.

Ex: $3/5 : 4/3 = 3 \cdot 3 / 5 \cdot 4 = 9/20$

Potencias

Lembremos

- Unha potencia é un produto de dous ou máis números iguais.
- Potencia de expoñente 1 $a^1 = a$
- Potencia de expoñente 0 $a^0 = 1$
- Propiedades das potencias de expoñente natural:
  - $a^m \cdot a^n = a^{m+n}$
  - $a^m : a^n = a^{m-n}$
  - $(a^m)^n = a^{m \cdot n}$
  - $(a \cdot b)^m = a^m \cdot b^m$
  - $(a/b)^m = a^m / b^m$
  - $1/a^m = a^{-m}$

Potencias de 10. Notación científica

Un número en notación científica consta dun número decimal comprendido entre 1 e 10, cunha soa cifra decimal distinta de cero antes da coma, multiplicado por unha potencia de base 10 e expoñente enteiro. Utilizaremos a notación científica para expresarmos cantidades moi grandes e moi pequenas.

En notación decimal teremos 0,000 001 metros.

En notación científica teremos $1,0 \cdot 10^{-6}$ metros.

En notación decimal teremos 2 000 000 000 metros.

En notación científica teremos $2 \cdot 10^9$ metros

Xerarquía de operación

Nas operacións, os números enteiros adóitanse presentar entre parénteses. Debemos coñecer as regras para realizar correctamente estas operacións.

Nas operacións con parénteses, teremos en conta esta orde:

1- As parénteses.

2- A multiplicación e a división, segundo aparecen.

3- A suma e a resta, segundo aparecen.

Vexámolo coa expresión seguinte:

$$15 - 3 \cdot [6 - (-12) : (+4)] = 15 - 3 \cdot [6 - (-3)] = 15 - 3 \cdot [+9] = 15 - 27 = -12$$

